

LANDSTINGET BLEKINGE

Landstingsdirektörens stab
Avdelning för kunskapsstöd
Carina Svärd, Folkhälsostrateg

2018-01-11

Ärendenummer: 2017/01705
Dokumentnummer: 2017/01705-2

Till Landstingsstyrelsen

Kommissionen för jämlik hälsa i Blekinge - Slutrapport

Bakgrund

Landstingsstyrelsen tog den 2016-06-07 beslut att bilda en kommission för jämlik hälsa i Blekinge. Landstingsstyrelsens arbetsutskott fick uppdraget att utse ordförande och ledamöter i kommissionen. Kommissionen för jämlik hälsa i Blekinge tillsattes av Landstingsstyrelsen den 1 september 2016. Kommissionen har bestått av en ordförande och tio ledamöter med kompetenser inom olika samhällssektorer samt två adjungerade ledamöter. Medarbetare inom landstingsdirektörens stab har utgjort kommissionens sekretariat.

Kommissionens uppdrag har varit att, i en rapport senast december 2017, återkomma med förslag på åtgärder som kan bidra till att hälsoklyftorna i Blekinge minskar.

Kommissionen har haft en bred ansats men vikten har varit på perspektiven socioekonomi och genus, enligt landstingsstyrelsens uppdrag. Kommissionens slutrapport har även haft som målsättning att medverka till en ökad medvetenhet om den ojämlika hälsan och skapa ett större engagemang bland samhällsaktörer i och utanför landstinget.

Kommissionens arbete har omfattat att samla in och lägga fram förslag till åtgärder som kan bidra till minskade hälsoklyftor. Huvudsakliga källor till idéer och förslag har varit litteratur, forskning, vetenskapliga rapporter, slutsatser och rekommendationer från andra kommissioner, egna kunskaper, kompetenser och kontaktnät hos kommissionens medlemmar samt dialog, kontakter och samarbete med olika samhällsaktörer. Kommissionen har genomfört dialogseminarier i samtliga kommuner, med patient- och brukarorganisationer samt med skilda expertgrupper. Dialogerna har aktualiserat folkhälsoarbetet och fördjupat kommissionens kunskap samt resulterat i förslag till åtgärder samtidigt som kommissionens arbete har förankrats i kommunerna.

Kommissionen konstaterar att Blekinge står inför flera utmaningar för att uppnå en jämlik hälsa till exempel arbetslöshet, psykisk ohälsa, utanförskap och segregation – men har också som ett litet län stora möjligheter. Kommissionen lämnar flera förslag som innebär att Blekinge kan vara en pionjär och ett modellområde för utveckling av nya metoder och arbetssätt.

Kommissionens förslag

Kommissionen betonar vikten av en effektiv strategisk styrning när det gäller att minska klyftorna på hälsoområdet. Därutöver föreslår kommissionen att en långsiktig handlingsplan med syfte att minska hälsoklyftorna bör arbetas fram. Handlingsplanen bör ersätta den nuvarande folkhälsopolicyns roll.

Kommissionen lämnar förslag till läns-gemensamma strategier med exempel på konkreta åtgärder inom följande målområden:

- Det tidiga livets villkor.
- Arbetstidens villkor.
- Gemenskap och inkludering.
- Levnadsvanor.
- Psykisk hälsa.
- Inflytande och delaktighet.
- En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Exempel på konkreta åtgärdsförslag:

- Kommissionen föreslår skapandet av en politisk ledningsgrupp som bör bestå av ledande politiker från landstinget, regionen och respektive kommun. Den ansvarar för det gemensamma arbetet med att minska hälsoklyftorna och för nödvändig samverkan mellan länets olika aktörer.
- Läns-gemensamma resurser bör avsättas för förebyggande hälsoarbete. Kommissionen understryker vikten av att avsätta medel som kan användas för prövande, utvecklande och skapande av nya metoder och arbetssätt i samverkan mellan huvudmän.
- Kommissionen föreslår bildande av ett övergripande Blekingeforum som samlar aktörer från olika delar av länets samhällsliv. Syftet ska vara att bidra till att göra arbetet för en bättre folkhälsa till en uttalad och handlingsinriktad angelägenhet även för arbetsmarknadens parter och för folkrörelser och andra idéburna organisationer.
- Att bedriva en systematisk medborgardialog som en dimension i strävan att utjämna hälsoklyftorna.
- Att utveckla handlingsprogram för att bryta segregation och förbättra boendets sociala villkor.
- Blekinge bör bli ett ”pilotlän” för en sammanhållen mödra-, barn-, elev- och ungdomshälsa.
- Att pröva möjligheten till skapandet av ett kunskapscentrum för området psykisk hälsa för att bland annat åstadkomma ett breddat analysarbete och spridande av kunskap.
- Att en nollvision för självmord formuleras och blir vägledande för arbetet med psykisk hälsa
- Att införa riktade hälsosamtal i ett antal åldersgrupper i befolkningen, för att förebygga den ökade förekomsten av t.ex. hjärt-kärlsjukdom, cancer, övervikt och psykisk hälsa i Blekinge.
- Kommissionen uppmuntrar den målsättning som Landstinget i Blekinge uttalar: att bli landets första digitala landsting. Digitalisering och nya tjänster som berör vårdinformation och kommunikation innebär ett stort och viktigt steg framåt. Digitaliseringens fördelar bidrar till ett hälsofrämjande arbete och till en utjämning av hälsoklyftorna.

Kommissionen understryker att förslagen till åtgärder inom respektive strategi är att se som exempel att arbeta vidare med. De är inte avsedda att vara heltäckande. Som exempel åskådliggör de att åtgärder ofta överlappar varandra. De illustrerar också vikten av prioritering: Allt kan inte

göras på en gång. Arbetet för jämlik hälsa är ett långsiktigt åtagande som minst måste sträcka sig över en generation.

Processen efter kommissionen

Landstinget har ett ansvar att värdera de förslag som kommissionen har lagt fram utifrån sin roll och sitt uppdrag. Ett första steg som enskild organisation är att rannsaka sig själv - vad kan landstinget bidra med? För att verkligen nå framgång krävs att vi är innovativa. Vi behöver därför involvera våra kompetenta medarbetare i de olika åtgärdsförslagen för att identifiera goda tillvägagångssätt.

Likaså har landstinget ett ansvar att sprida kommissionens rapport till andra berörda aktörer som adresseras i förslagen. Många av förslagen förutsätter samverkan mellan landstinget och andra aktörer. Därför är det viktigt att ständigt utveckla vår samverkan, sätta gemensamma mål och följa upp våra insatser över tid. Den länsgemensamma folkhälsopolicyn sträcker sig t.o.m. 2018-12-31. Kommissionen föreslår att en handlingsplan ersätter policyn. Detta behöver landsting och kommuner ta ställning till inför revidering av befintlig policy.

Det är också avgörande att berörda aktörer arbetar in de delar som är relevanta för sina respektive verksamheter i sina styrdokument. För landstinget innebär detta i planeringsförutsättningar, landstingsplan och budget.

Förslag till beslut

Lanstingsstyrelsen föreslås besluta

- att uppdra till landstingsdirektören att återkomma med förslag på prioritering och värdering av kommissionens förslag under våren 2018 utifrån landstingets roll och uppdrag.
- att beakta kommissionens förslag i det fortsatta arbetet med Landstingsplan 2019 och i Planeringsförutsättningarna 2019.
- att berörda huvudmän delges slutrapporten
- att med detta förklara uppdraget för Kommission för jämlik hälsa i Blekinge slutfört.

Karlskrona enligt ovan

Peter Lilja
landstingsdirektör